

Vedle robustnější konstrukce vsadili na rychlý servis

Ne každému podniku se po transformaci ekonomiky podařilo nejen udržet, ale i rozšířit místo na trhu a proniknout na nová teritoria. Mezi úspěšné se řadí i akciová společnost NATE – nápojová technika. Při návštěvě jejího sídla v Chotěboři se o tom přesvědčil Ing. Martin Fořt.

Výroba technologií pro nápojový průmysl má v Chotěboři více než padesátiletou tradici. Její nynější pokračovatel, akciová společnost NATE, vznikla v roce 1992 privatizací jedné z částí někdejšího státního podniku Chotěbořské strojírny. Po několikaletých změnách akcionářského portfolia se před dvěma lety veškeré akcie soustředily v rukou čtyř manažerů společnosti, kteří do firmy přišli v roce 2000 v rámci krizového managementu.

Problémový podnik se 450 zaměstnanci a ročním obratem 200 mil. Kč dokázali restrukturalizovat na prosperující a expandující společnost, která v současnosti zaměstnává 270 lidí a pro letošek počítá s obratem v rozmezí 500 až 600 mil. Kč.

Jak říká generální ředitel akciové společnosti NATE – nápojová technika Ing. Petr Papoušek, změny se týkaly několika oblastí. V produktové struktuře se jednalo o rozšíření původního zaměření především na projekci, výrobu a dodávky linek pro plnění do skleněných lahví o linky pro plnění do PET lahví, které se v současnosti s technologiemi na plnění skleněných obalů dělí rovným dílem. Třetí linií, kterou požadují zejména zahraniční zákazníci, jsou linky pro plnění do plechovek.

Další přechod se týkal exportních teritorií. Původní orientace na území bývalého Sovětského svazu se přesunula jak do Německa, Rakouska, Belgie, Dánska a Švédska, tak i do Sýrie, Indie a Číny. V poslední době se daří pronikat i na trhy v Rumunsku, Albánii, Chorvatsku, Makedonii a v Maďarsku. Nedávná výstavba nových pivovarů a stáčení minerálních vod v Rusku a na Ukrajině přispěla k tomu, že zdejší trhy se pro chotěbořského výrobce opět staly významným teritoriem.

Ing. Petr Papoušek

Kompletní linky i jednotlivé stroje

Nejmarkantnější změny v průběhu posledních let nastaly v oblasti kvalitativních a výkonnostních parametrů strojů. Díky tomu se výrobky s označením „NATE Chotěboř“ z pohledu kvality a struktury dodávek zařadily k evropské špičce.

Jsou dodávány buď jako kompletní dodávky linek s projekčním a dodavatelským zastřešením, zahrnující součásti jako například etiketovací stroje a zavírací jednotky pro PET lahve pořízené od jiných výrobců, nebo naopak jako součásti linek, které kompletují jiní výrobci. Co vždy pochází z vlastní výroby, jsou dopravníkové tratě a plnicí stroje.

Každoročně je nainstalováno více než pět linek a dodávkami jednotlivých částí se chotěbořský výrobce zapojuje do dvou i tří desítek linek.

Další aktivitou jsou služby v oblasti projekce, úpravy a servisu plnicích a my-

cích linek. Tým 25 vlastních servisních mechaniků, kteří zajišťují servisní péči v České republice a i v zahraničí, ještě posilují smluvní partneři, díky čemu v sezoně disponuje až 45 odborníky. V zájmu rychlé dostupnosti u vzdálenějších instalací byly uzavřeny smlouvy s tamními servisními organizacemi. Dálková diagnostika je žádána zhruba u dvou třetin výrobků.

Rychlý servis, který k závadě vyjíždí nejpozději do čtyř hodin od jejího nahlášení, považuje ředitel Papoušek za největší konkurenční výhodu. Vedle kvality služeb, se oproti zejména italským strojům, výrobky s mezinárodně srozumitelným logem NATE Chotěboř obecně profilují robustnější konstrukcí, která je navržena až s dvacetiprocentním předimenzováním.

Záběr se rozšířil i na čerstvé mléko

K dotazu, zda své pole působnosti nemíní rozšířit za hranice potravinář-

ského průmyslu, Ing. Petr Papoušek říká, že podle jeho názoru v tomto segmentu jsou dobří specialisté a proto nechtějí své zkušenosti ředit do dalších oborů. Dosavadní portfolio výrobků pro plnění limonád, minerálních vod, džusů a piva v poslední době doplnila i dodávka linky na plnění čerstvého a acidofilního mléka do jednorázových PET lahví, která byla uvedena do provozu v mlékárně ve Valašském Meziříčí. Vzhledem k náchylnosti zmíněné tekutiny na znečištění, její vývoj a výroba obnášely zvýšené nároky na dodržení superčistého prostředí. Koncept linky odpovídá budoucímu aseptickému plnění, jehož vývoj odstartoval před dvěma lety.

Mezi další významné instalace, které byly realizovány v poslední době, patří například dvojice linek pro novostavbu stáčírny limonád a minerálních vod v Litovli. Efektivnost jejich plničů dosahuje 98 %, což bezesporu patří ke světové špičce. Do zmíněného hanáckého města nyní automobily z Chotěboře odvázejí součásti další linky, která se montuje ve zdejším pivovaru a po uvedení do plného provozu počátkem příštího roku zde bude plnit i produkty vyrobené v dalších provozech pivovarnické skupiny. Její součástí bude i rozměrná mycí linka skleněných lahví.

Zákazníci se zaměřují i na provozní náklady

Stávající nabídka plnicích linek začíná na kapacitě 1000 a končí na 60 000 naplněných lahví za hodinu. Největší výkony plniče PET lahví u měřeného objemu 1,5l se pohybují kolem hodnoty 20 000 naplněných lahví za hodinu. V linkách se umísťují v blokovém uspořádání vstřikovačka-plnič-zavíračka. Plniče jsou koncipovány pro přetlakové, objemové, vakuové i gravitační plnicí metody.

Výrobní sortiment zahrnuje i další součásti linek. Mezi ně patří myčky vratných lahví s automatickým nastavením pro různé druhy lahví s hodinovým výkonem od 3000 do 50 000 lahví. Dalším agregátem je kontrolní zařízení s použitím pro skleněné i PET lahve, sklenice a přepravky. V nich probíhá kontrola jak před (tvar, případně barva, celistvost hrdla, čistota dna, zbytková kapalina a čistota stěn), tak po naplnění,

kdy se jedná o hladinu nápoje, přítomnost uzávěru a etikety a též o zaplnění přepravky. Podle potřeb odběratele lze doplnit o další kontrolní funkce, jako například o kontrolu přepravek, jejich rozměr, mřížku, barvu, logo, počítání lahví v přepravkách a též o kontrolu polohy, data a případně i typu etikety.

Škála výrobního programu obsahuje i výrobky nápojů s vysokou přesností směšování. Jsou určeny pro výrobu nesycených, nízkosycených i sycených nealkoholických nápojů, šumivých vín, sodové vody pro horké provozy a též k dosycování a ochucování minerálních vod. Pro potřeby plynulé dodávky CO₂ je k nim nabízena odpařovací stanice obsahující zařízení na odpařování CO₂ z tlakových lahví s výkonem 90 kg odpařeného CO₂ za hodinu.

Při volbě složení linky se v důsledku tlaku trhu na prodejní ceny nápojů zákazníci vedle ceny investice čím dál více zaměřují i na provozní náklady. Při nich vedle spotřeby vstupů v čele s energií hraje nemalou roli složitost a rychlost přestavění plnicí linky při přechodu jak na jiný druh plněného produktu, tak obalu.

Chybějí kvalifikovaní dělníci

Veškerá výroba probíhá v závodech v Chotěboři a u kooperačních partnerů v desetikilometrovém okolí, kteří díky společnosti NATE získávají nemalý objem práce. Na rozdíl od jiných firem je v navštívené vyšší podíl technicko-hospodářských k dělnickým profesím.

Významně se na tom podílí vlastní projekční a konstrukční oddělení se 70 pracovníky. Při získávání nových zaměstnanců do něj se firma vydala cestou spolupráce s vysokými školami strojního a elektrotechnického zaměření. Vytypovaným studentům vyplácí stipendia a umožňuje jim vedle praxí i zpracování diplomových prací.

Stejně jako v řadě dalších podniků i v NATE se v poslední době stal slabým místem nedostatek kvalifikovaných lidí v dělnických profesích. Deficit dostupné pracovní síly je řešen jak prostřednictvím pracovních agentur, tak návratem důchodců. Generální ředitel Ing. Petr Papoušek vzniklou situaci připisuje neuváženému rozpadu učňovského školství a považuje ji za omezující prvek v rozšiřování výrobního potenciálu v situaci, kdy přicházejí nové objednávky.

Situaci chce v nejbližším období řešit rozjezdem jak vlastní výroby, tak poddávky v zahraničí. Z technologického pohledu patří mezi další plány pokračování ve vývoji celoaseptického plnění pro stáčení džusů bez chemických konzervantů a bez zvláštního chemického zpracování při zachování dlouhé lhůty trvanlivosti naplněných nápojů.

Společnost NATE Chotěboř nebude chybět na největším evropském nápojařském veletrhu BRAU Beviale, který se uskuteční ve dnech 14. až 16. listopadu na norimberském výstavišti. V hale 5 na stánku číslo 429 se návštěvníci budou moci seznámit jak s plničem na pivo, tak s kamerovou prohlížečkou prázdných lahví.